

Uchwała nr 20/2025

Komitetu Biologii Molekularnej Komórki PAN
działającego przy
Wydziale II Nauk Biologicznych i Rolniczych PAN
z dnia 2 października 2025

**w sprawie poparcia Stanowiska Uniwersytetu Łódzkiego dotyczącego dostępu do
zawodu diagnosty laboratoryjnego**

Na podstawie Regulaminu komitetów naukowych Polskiej Akademii Nauk § 7 ust. 4 stanowiącego załącznik do uchwały nr 37/2024 Prezydium Polskiej Akademii Nauk z dnia 22 września 2024 r., uchwała się co następuje:

§1

Komitet Biologii Molekularnej Komórki PAN popiera apel wyrażony w Stanowisku Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 17 września 2025 r. dotyczącym działań Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych, które zmierzają do pozbawienia możliwości dostępu do zawodu diagnosty laboratoryjnego absolwentów studiów na kierunkach biologia, biologia medyczna, biotechnologia, mikrobiologia czy genetyka kształconych na uczelniach niemedycznych.

§2

Załącznik do niniejszej Uchwały stanowi Stanowisko Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 17 września 2025 r.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Przewodnicząca KBMK

Dr hab. Magdalena Krzymowska

Uchwała wyraża poglądy Komitetu Naukowego Polskiej Akademii Nauk i nie powinna być utożsamiana ze stanowiskiem Polskiej Akademii Nauk

Stanowisko Uniwersytetu Łódzkiego

wobec stanowiska 3/2025 Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych

z dnia 4 sierpnia 2025 r. w sprawie potrzeby doprowadzenia do zgodności z prawem zasad uzyskiwania prawa wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego przez absolwentów kierunków niemedycznych na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej

Ogłoszone w dniu 4 sierpnia 2025 r. stanowisko Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych (KRDL) podważa określone w ustawie o medycynie laboratoryjnej (ML) z dnia 15 września 2022 r. (art. 11 ust. 1 pkt 3 i 4 ust. 2) zasady uzyskiwania prawa wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego (PWZDL) przez absolwentów kierunków uczelni niemedycznych, jako sprzeczne z zasadą prawidłowej legislacji oraz określoności przepisów prawa, wynikających z art. 2 Konstytucji RP.

KRDL wnosi o uchylenie zapisów art. 11. Ust. 1 pkt 3 oraz pkt 4 i ust. 2 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o ML, które umożliwiają uzyskanie prawa wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego przez absolwentów kierunków jednolitych studiów niemedycznych: biologia, biotechnologia lub studiów I i II stopnia na tych kierunkach wskazanych wcześniej w ustawie z 2003 r. (przed nowelizacją), po uzyskaniu tytułu zawodowego magistra, którzy ukończyli lub rozpoczęli i ukończą studia podyplomowe, lub po uzyskaniu tytułu specjalisty w zakresie określonym ustawą z 13 czerwca 2017 r. o uzyskiwaniu tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia Zdaniem członków Krajowej Rady pomimo spełnienia tych warunków absolwenci wskazanych kierunków nie są właściwie przygotowani do wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego, a zatem nie mogą ubiegać się o prawo wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego tego zawodu (PWZDL).

Odniesienie Uniwersytetu Łódzkiego do stanowiska Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych

Pragniemy zwrócić uwagę, iż stanowisko KRDL wskazuje na próbę powrotu do dyskryminacji absolwentów kształconych na uznanych polskich publicznych uczelniach niemedycznych w zakresie dziedzin przydatnych w medycynie i ochronie zdrowia, zmierzając do pozbawienia polskiego społeczeństwa możliwości wykorzystania ich kwalifikacji zawodowych w należytej im ochronie zdrowia. Ze szczególnym naciskiem należy zaznaczyć, iż taki kierunek działań hamuje rozwój polskiej medycznej diagnostyki laboratoryjnej, która powinna rozwijać się wielokierunkowo w szerokiej interdyscyplinarnej współpracy pomiędzy lekarzami, diagnostami laboratoryjnymi i specjalistami biologii, biotechnologii, mikrobiologii, genetyki i pokrewnych dziedzin. Takie podejście do rozwoju diagnostyki laboratoryjnej może zapewnić osiągnięcie najwyższych standardów wykonywania procedur diagnostycznych z zachowaniem bezpieczeństwa dla pacjenta, monitorowania efektywności wykonywanych procedur, interpretacji wyników badań w kontekście wyboru przez lekarzy sposobów leczenia, a także opracowywania nowych wiarygodnych procedur diagnostycznych.

Warunkiem takiego obrazu medycznej diagnostyki laboratoryjnej jest wykorzystanie wszelkich zasobów ludzkich, w osobach doskonale wykształconych lekarzy, diagnostów laboratoryjnych i absolwentów kierunków przydatnych w medycynie, jakimi są biologia, biotechnologia i mikrobiologia. Należy podkreślić, iż efekty tej współpracy były szczególnie widoczne podczas pandemii Covid-19, podczas której absolwenci kierunków biologia, biotechnologia i mikrobiologia aktywnie uczestniczyli w tworzeniu i pracy laboratoriów diagnostycznych dedykowanych wykrywaniu zakażeń SARS-CoV-2, co zostało docenione przez Ministerstwo Zdrowia. Bieżące i przyszłe zagrożenia epidemiologiczne są przesłanką do kontynuacji tej ścisłej współpracy.

Stanowisko KRDL podważa jakość kształcenia w zakresie nauk biologicznych opartych na szerokich podstawach nauk o zdrowiu i życiu na uznanych akredytowanych przez Polską Komisję Akredytacyjną uczelniach niemedycznych, co budzi sprzeciw środowiska naukowo-dydaktycznego tych uczelni.

Stanowisko KRDL zmierza do wykluczenia z zawodu diagnosty laboratoryjnego biologów, biotechnologów, mikrobiologów, już zatrudnionych w laboratoriach diagnostycznych (często z wieloletnim stażem pracy i potwierdzonymi kwalifikacjami), a także przyszłych absolwentów tych kierunków, którzy pomimo wysokich kwalifikacji nabywanych podczas studiów są gotowi sprostać rygorystycznym wymogom w zakresie dalszego kształcenia, aby prawo takie uzyskać.

Należy zaznaczyć, iż pomimo wprowadzenia znowelizowanej ustawy o medycynie laboratoryjnej w 2022 r. dopiero w 2025 r. rozpoczął się nabór na specjalizację z mikrobiologii dla absolwentów uczelni niemedycznych, zgodnie z zapisami w ustawie z 2017 r. z 13 czerwca 2017 r. o uzyskiwaniu tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia. W naborze tym uczestniczyli m.in. absolwenci kierunku biologia – specjalność mikrobiologia (absolwenci studiów 5-letnich na UŁ z wieloletnim stażem pracy w laboratoriach diagnostycznych), a także absolwenci już dwustopniowych studiów na kierunku mikrobiologia, którzy po ukończeniu studiów i uzyskaniu tytułu zawodowego magistra mikrobiologii są specjalistami w zakresie mikrobiologii, a również musieli uzupełnić kształcenie w tym trybie i spełnić warunki naboru na specjalizację.

Jakość pracy powyższych osób nie jest podważana przez kierowników laboratoriów diagnostycznych, a wręcz przeciwnie podkreślane są ich umiejętności wymagane do prowadzenia diagnostyki mikrobiologicznej. Jest to zgodne ze stanowiskiem konsultanta krajowego w dziedzinie mikrobiologii lekarskiej dr. hab. n. med. Aleksandra Deptuły, prof. UMK, z dnia 21 sierpnia 2025 r., które zostało opublikowane w odpowiedzi na stanowisko Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych z dnia 4 sierpnia 2025 r. W swoim stanowisku prof. Aleksander Deptuła podkreśla kluczową rolę biologów i biotechnologów w laboratoriach diagnostyki mikrobiologicznej, często z wieloletnim stażem, objętych przepisami przejściowymi zapisanymi w ustawie o medycynie laboratoryjnej, które umożliwiają podjęcie przez nich kształcenia specjalizacyjnego w dziedzinie mikrobiologii i późniejsze uzyskanie PWZDL, co zostało zakwestionowane w stanowisku KRDL.

Dobitnym głosem w odpowiedzi na stanowisko KRDL z dnia 4 sierpnia 2025 r. jest również list otwarty skierowany do Członków Rady przez środowisko mikrobiologów polskich opracowany przez prof. dr hab. n. med. Annę Skoczyńską z Krajowego Ośrodka Referencyjnego ds. Diagnostyki Bakteryjnych Zakażeń Ośrodkowego Układu Nerwowego (KOROUN) szeroko poparty przez zarząd i członków Polskiego Towarzystwa Mikrobiologów oraz mikrobiologów zatrudnionych w laboratoriach diagnostycznych. Dokument ten bardzo jasno wskazuje na istotną rolę absolwentów kierunków niemedycznych tj. biologia, biotechnologia oraz mikrobiologia w laboratoriach diagnostycznych. Na przykładzie absolwentów kierunku studiów mikrobiologia podkreśla ich pierwszoplanową rolę w realizacji mikrobiologicznych badań diagnostycznych przy współpracy z personelem medycznym, zaznaczając równocześnie, że przez brak PWZDL, osoby te mogą jedynie wykonywać czynności

medycyny laboratoryjnej bez możliwości autoryzowania wyników przeprowadzonej czynności diagnostycznej. Prof. Anna Skoczyńska zwraca uwagę, iż proponowany brak perspektywy rozwoju zawodowego mikrobiologów, przy niedoborze diagnostów przygotowanych do prowadzenia takiej diagnostyki, poprzez ograniczenie uzyskania PWZDL, będzie pogłębiać poczucie wykluczenia zawodowego absolwentów kierunku mikrobiologia. Budzi to obawy ze względu na problem niedoboru specjalistów w zakresie mikrobiologii z PWZDL. Niezrozumiały jest zatem opór KRDL w kwestii możliwości nadania uprawnień PWZDL absolwentom kierunków niemedycznych, po spełnieniu określonych przepisami wysokich wymagań.

Należy podkreślić, iż stanowisko KRDL z dnia 4 sierpnia 2025 r. nie zostało przyjęte jednogłośnie, co wskazuje na różne stanowiska członków Rady i Uważamy za konieczne konieczność podjęcia merytorycznej dyskusji w celu uporządkowania przepisów prawa dotyczących diagnostyki laboratoryjnej, które nie będą wykluczające dla absolwentów kierunków studiów t. j. biologia, biotechnologia, mikrobiologia uzyskujących tytuł zawodowy magistra uczelni niemedycznych.

Wniosek

Uważamy, że próba ograniczenia osiągnięcia prawa do wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego (PWZDL) przez absolwentów uczelni niemedycznych, którzy uzyskali tytuł specjalisty w dziedzinie przydatnej w medycynie i ochronie zdrowia, zgodnie z kierunkiem studiów wg. zapisów w ustawie z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej oraz ustawie z dnia 13 czerwca z 2017 r. o uzyskiwaniu tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia jest niewłaściwa i nie znajduje uzasadnienia w świetle zapotrzebowania na specjalistów w tych dziedzinach oraz ich istotnej roli w procesie diagnostyki laboratoryjnej i jej rozwoju.

Deklarujemy swoje poparcie dla odpowiedzialnego doskonalenia zapisów ustawy z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej, które wymagają modyfikacji w celu ich uporządkowania i uściślenia, ale z zachowaniem wypracowanych dobrych rozwiązań, które pozwalają na udział w realizacji czynności diagnostyki laboratoryjnej z PWZDL absolwentom uznanych uczelni niemedycznych realizujących kształcenie na kierunkach przydatnych w medycynie, w tym biologii, biologii medycznej, biotechnologii, biotechnologii medycznej i mikrobiologii, po spełnieniu uzgodnionych warunków. Uważamy, że doskonalenie przepisów prawa, jest kluczowe nie tylko dla przebiegu i rozwoju procesu diagnostycznego, ale także jest gwarantem stabilizacji uczestniczących w tym procesie osób, które decydując się na trudną i odpowiedzialną ścieżkę zawodową w zakresie diagnostyki laboratoryjnej będą miały możliwość ciągłego osobistego rozwoju i staną się pełnoprawnymi pracownikami laboratoriów diagnostycznych poprzez uzyskanie PWZDL.

Prof. dr hab. Rafał Matera — Rektor Uniwersytetu Łódzkiego

Prof. dr hab. Agnieszka Marczak – Dziekan Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego

Prof. dr hab. Katarzyna Lisowska – Dyrektor Instytutu Mikrobiologii, Biotechnologii i Immunologii na Wydziale Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego

Prof. dr hab. Magdalena Mikołajczyk-Chmiela – Kierownik Katedry Immunologii i Biologii Infekcyjnej na Wydziale Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego, członek Zespołu ds. nowelizacji ustawy o analityce medycznej w latach 2018-2019

**Dr hab. Beata Sadowska, prof. UŁ – członek Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa
Mikrobiologów**